topo grafski znaci

VOJNOGEOGRAFSKI INSTITUT

TOPOGRAFSKI ZNACI

PRIRUČNIK ZA KORISNIKE TOPOGRAFSKIH KARATA
RAZMERA 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000 i 1:200 000,
IZDANJA VOJNOGEOGRAFSKOG INSTITUTA

1981.

UDK 528.97:623.643 (083)

TOPOGRAFSKI ZNACI.

TOPOGRAFSKI ZNACI. Priručnik za korisnike topografskih karata razmera 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000 i 1:200 000, izdanja Vojnogeografskog instituta.

Beograd, Vojnogeografski institut, 1981; strana 80

Priručnik sadrži topografske znake, kartografska slova i skraćenice za geografske nazive i natpise, primenjene na topografskim kartama razmera 1:25 000, 1:50 000, 1:100 000 i 1:200 000, izdanja Vojnogeografskog instituta.

Knjiga je namenjena pitomcima vojnih akademija i škola JNA, a mogu je koristiti i studenti fakulteta opštenarodne odbrane, starešine osnovnih jedinica oružanih snaga SFRJ i drugi korisnici topografskih karata izdanja Vojnogeografskog instituta.

Izdaje i štampa Vojnogeografski institut

SADRŽAJ

U V O D

Priručnik TOPOGRAFSKI ZNACI sadrži topografske znake (simbole, signature), kartografska slova i skraćenice za nazive i natpise, koje Vojnogeografski institut primenjuje u izradi topografske karte razmera 1:25 000 (TK 25), topografske karte razmera 1:50 000 (TK 50), topografske karte razmera 1:100 000 (TK 100) i topografske karte razmera 1:200 000 (TK 200).

U prvom delu priručnika su obrađene osnovne karakteristike topografskih znakova i pojedinačno prikazano 327 tih znakova i primera njihove primene na kartama. Znaci su razvrstani u devet grupa, a u okviru ovih – u podgrupe, prema srodnosti objekata, pojava i drugih činjenica na koje se odnose. Crtežom je prikazan oblik, unutrašnja struktura, boja i približna veličina svakog pojedinačnog znaka, a tekstom – njegov naziv i potrebno objašnjenje. U drugom delu su izloženi opšti pojmovi o geografskim nazivima i pokazane vrste, veličine i boja slova kojima su ispisani nazivi i razni natpisi na navedenim kartama. Treći deo priručnika sadrži kratka objašnjenja i spiskove usvojenih skraćenica za pojedine reči u nazivima i natpisima na kartama. Na kraju priručnika dat je abecedni registar pojmova sadržanih u tekstu ove publikacije.

Priručnik je namenjen pitomcima vojnih akademija i škola Jugoslovenske narodne armije za sticanje potrebnih znanja o topografskim (kartografskim) znacima, kao najvažnijem sredstvu kartografskog izražavanja, bez čijeg se poznavanja ne može ovladati veštinom čitanja i pravilnog korišćenja topografskih i njima srodnih geografskih karata. Za istu svrhu, ovu publikaciju mogu da koriste studenti fakulteta opštenarodne odbrane i drugi koji se obučavaju u čitanju i korišćenju karata. Osim toga, priručnik može korisno da posluži starešinama osnovnih jedinica oružanih snaga SFRJ i drugim korisnicima geografskih karata izdanja Vojnogeografskog instituta.

I – TOPOGRAFSKI ZNACI

1. Pojam i osnovne karakteristike topografskih znakova

Topografski znaci su uslovljeni i najčešće ustaljeni grafički znaci (simboli) za prikazivanje, raspoznavanje i određivanje kvalitativnih i kvantitativnih karakteristika objekata, pojava i drugih činjenica na topografskim kartama i njima srodnim geografskim kartama. Poznati su i pod nazivom kartografski znaci. Sastoje se od tačaka, linija, geometrijskih slika, obojenih površina, brojčanih i slovnih oznaka, a najčešće su oblikovani u vidu jednostavnih kombinacija ovih crteža. Razlikuju se po obliku, unutrašnjoj strukturi, veličini i boji. Oblikom ili nekim detaljem unutrašnje strukture crteža obično liče ili podsećaju na objekte koje prikazuju, pa se po tome lako pamte i raspoznaju na karti. Različitim dimenzijama znaci su izdiferencirani prema veličini i značaju onoga što prikazuju, a različitim bojama znakova postiže se bolja preglednost karte i olakšava čitanje i interpretacija elemenata njenog sadržaja.

Zavisno od vrste objekata koje prikazuju i načina na koji ih prikazuju, topografski znaci mogu se razvrstati u tri osnovne grupe: površinski, linijski i tačkasti.

Površinski ili konturni znaci služe za prikazivanje onih objekata ili pojava koji u prirodi imaju površinsko obeležje prostiranja i mogu se prikazati u razmeru odnosne karte. Sastoje se od konturne (granične) linije i objašnjavajućeg dela znaka. Konturna linija označava granicu prostiranja prikazanog objekta ili pojave u prirodi, a objašnjavajući deo znaka (u vidu obojene površine, simbolične ili slovno-brojčane oznake) ukazuje na vrstu ili neku drugu karakteristiku odnosnog objekta. Ovim znacima su na kartama obično prikazane veće vodene površine, površine pod šumama, voćnjacima i dr. Što je karta krupnijeg (većeg) razmera, veća je mogućnost primene tih znakova.

Linijski znaci služe za predstavljanje objekata koji se u prirodi protežu linijski, kao što su – putevi, železničke pruge, dalekovodi, naftovodi, granične linije i drugi slični objekti. Po dužini se ovi znaci prikazuju u razmeru karte, a širinom (debljinom) zauzimaju veću površinu nego što im pripada prema razmeru odnosne karte. Tačan položaj i pravac protezanja prikazanog objekta pokazuje simetrala odnosnog znaka.

Tačkasti znaci služe za prikazivanje pojedinačnih objekata koje, zbog njihovih relativno malih dimenzija, nije moguće predstaviti u razmeru odnosne karte. Ti znaci na karti ne pokazuju dimenzije prikazanih objekata, već samo njihove položaje u prirodi. Neki od tih znakova na karti su orijentisani prema severu, a neki – pravcima protezanja odnosnih objekata u prirodi. Tačan položaj prikazanog objekta određen je glavnom tačkom znaka, koja se nalazi:

– kod znaka u vidu pravilne geometrijske slike (krug, kvadrat, pravougaonik, trougao) – u sredini odnosne slike,

– kod znaka sastavljenog od dve pravilne geometrijske slike ili geometrijske i simbolične slike (krug i trougao, krug i simbol za polumesec, trougao i simbol za krst) – u sredini donje slike,

– kod znaka u vidu duže uspravne i kraće položene crte (koja simbolično označava senku prikazanog objekta) – u tački sastava tih duži,

– kod znaka u vidu ukrštenih crta (bez osnove) – u preseku tih crta.

Topografski znaci su najčešće uređeni (razvrstani) prema grupama srodnih objekata koje prikazuju, a pojedinačni znaci u okviru grupe oblikovani su tako da imaju neki deo crteža isti ili sličan. Tako, na primer:

– grupa znakova za automobilske puteve ima istu osnovu u vidu dveju „paralelnih" linija, a njihova klasifikacija je izvršena različitim bojama između tih linija,

– grupa znakova za železničke pruge ima osnovu u vidu deblje ili tanje linije, a da li pruga ima jedan ili više koloseka vidi se prema crticama datim preko osnovnog dela znaka,

– kod znakova za objekte koji proizvode električnu struju, prenose je ili se njome napajaju, kao dodatak osnovnom delu znaka obično se koristi simbolični znak za munju,

– za prikazivanje raznih verskih objekata primenjuju se znaci koji su u osnovi isti (krug, trougao ili pravougaonik), s tim što imaju različite dodatke koji simbolično podsećaju na objekte koje prikazuju (kod znakova za crkve – krst, za džamije – polumesec, itd.), ili

– logičnost i doslednost u oblikovanju topografskih znakova ogleda se i u primeni plave boje za hidrografiju, zelene – za rastinje, smeđe – za izohipse, itd.

Broj topografskih znakova zavisi od osnovne namene karte, njenog razmera i geografskih osobenosti teritorije koja se na karti prikazuje.

Uočavanjem navedenih osnovnih karakteristika topografskih znakova, olakšava se njihovo pojedinačno pamćenje i raspoznavanje na kartama.

2. Znaci za objekte naselja

2.1. Pojedinačni objekti naselja

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
1.	a) b)	zgrada: a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte
2.	a) b)	soliter: a) prikazan vanrazmernim znakom b) prikazan u razmeru karte
3.	šk. bl. pl. d.	objekat (društveni, privredni i sl.) šk.–škola; bl.–bolnica; pl. d.–planinarski dom, i sl.
4.		napuštena zgrada; ruševina zgrade
5.		baraka; nastrešnica; kamp-kućica
6.		koliba; pojata; bačilo; katun, i sl.
7.		crkva
8.		crkva sa dva ili više tornjeva
9.		džamija
10.		sinagoga
11.		manastir (samostan)
12.		kapela
13.		turbe

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
14.	a) b)	groblje: a) prikazano vanrazmernim znakom b) prikazano u razmeru karte hrišćansko
	a) b)	islamsko
	a) b)	jevrejsko
	a) b)	spomen-groblje
15.		zamak
16.	a) b)	stadion ili sportsko igralište: a) prikazan vanrazmernim znakom b) prikazan u razmeru karte
17.	a) b)	tvrđava: a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte
18.	a) b)	razvalina: a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte

2.2. Primeri prikaza naselja

19.		gradsko naselje
20.		blok zgrada

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
21.		grupa zgrada
22.		red zgrada

3. Znaci za privredne i javne objekte

3.1. Industrijski i energetski objekti

23.		fabrika; ciglana-prikazani u razmeru karte
24.	a) fbr. tv. cg. b) fbr. tv. cg.	fabrika manja; ciglana manja,-prikazani vanrazmernim znakom: a) sa dimnjakom b) bez dimnjaka fbr.-fabrika; tv.-tvornica; cg.-ciglana
25.	a) b)	rafinerija i druga specifična fabrička postrojenja: a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte
26.	a) b) 32 sil.	silos: a) prikazan vanrazmernim znakom b) prikazan u razmeru karte (brojka označava broj baterija)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
27.		fabrička hala; skladište; hangar
28.		transportna traka za razni materijal
29.	a) TE NE b)	termoelektrana; nuklearna elektrana a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte
30.	HE	hidroelektrana
31.	a) b) c) d) e) 380 f) g)	dalekovod: a) prelomni ili markantni stub b) transformator c) oznaka za vrstu materijala stubova B-beton; D-drvo; G-gvožđe d) manje razvodno postrojenje e) oznaka napona u kilovoltima f) veće razvodno postrojenje g) transformator na podzemnom dalekovodu
32.	a) b)	bušotina za eksploataciju nafte i plina: a) sa tornjem b) bez tornja
33.	N Bz Pl	rezervoar goriva N-nafta; Bz-benzin; Pl-plin
34.		plinara
35.	a) b)	plinovod (gasovod): a) nadzemni b) podzemni

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
36.	a) b)	naftovod: a) nadzemni b) podzemni
37.	ugalj gvožđe	rudnik (uz znak je dat naziv odgovarajuće vrste rude)
38.		napušteni rudnik
39.	K M P Š	majdan K-kamen; M-mermer; P-pesak; Š-šljunak
40.		strugara; pilana; žaga
41.		krečana

3.2. Ostali privredni i javni objekti

42.	a) 27 b) 32 32	antenski stub radio-stanice, televizijske stanice ili relejne stanice: a) na TK 25 i TK 50 b) na TK 100 i TK 200 (brojka označava visinu stuba u m)
43.		meteorološka stanica
44.	a) b)	kula: a) za osmatranje b) za ostale namene

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
45.		vetrenjača
46.		spomenik
47.		spomen-ploča
48.		religiozni znak
49.		usamljeni grob
50.		kozolec

4. Znaci za objekte saobraćajne mreže

4.1. Železničke pruge i žičare

51.		pruga normalnog koloseka, dva koloseka (širina koloseka 1,435 m)
52.		pruga normalnog koloseka, jedan kolosek (širina koloseka 1,435 m)
53.		pruga normalnog koloseka, elektrifikovana
54.		pruga normalnog koloseka,u izgradnji
55.	1.00	pruga uzanog koloseka (brojka označava širinu koloseka u m)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
56.		pruga uzanog koloseka, u izgradnji
57.		napuštena pruga
58.		tramvajska pruga
59.		žičara; uspinjača

4.2. Putevi na TK 50, TK 100 i TK 200, izdanja do 1980. godine i svim izdanjima TK 25

a) na TK 25 i TK 50

60.	11+ 4+11 (A)	auto-put (11-širina jednog kolovoza; 4-širina razdelnog pojasa; 11-širina drugog kolovoza; A-asfalt)
61.	A 11	auto-put sa jednim izgrađenim kolovozom (A-asfalt; 11-širina izgrađenog kolovoza)
62.	8 A 9	put namenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila (8-širina kolovoza; A-asfalt; 9-širina planuma)
63.	7 B 8	put sa savremenim kolovozom (7-širina kolovoza; B-beton; 8-širina planuma)
64.	5.5 P 6	put sa kolovozom od tankog zastora asfalta (5,5-širina kolovoza; P-penetracija asfaltom; 6-širina planuma)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
65.	4 M 5.5 3.5 P 6	put sa kolovozom od tucanika ili put sa besprašnim kolovozom širine od 3 do 4 m (4 i 3,5–širina kolovoza; M–makadam; P–penetracija asfaltom; 5,5 i 6–širina planuma)
66.		bolji kolski put (krčanik)

Napomena:
Na prvom izdanju TK 50, uz znak za put, nisu prikazani brojčano-slovni podaci.

b) na TK 100

67.		auto–put
68.	A 9	put namenjen isključivo za saobraćaj motornih vozila (A–asfalt; 9–širina kolovoza)
69.	A 8	put sa savremenim kolovozom (A–asfalt; 8–širina kolovoza)
70.	M 4	put sa kolovozom od tucanika (makadam) (M–makadam; 4–širina kolovoza)
71.		bolji kolski put (krčanik)

c) na TK 200

72.	A 2/12	auto–put (A–asfalt; 2/12–broj kolovoza/širina jednog kolovoza)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
73.	A 12	auto–put sa jednim izgrađenim kolovozom (A–asfalt; 12–širina izgrađenog kolovoza)
74.	A 8	automobilski put isključivo za saobraćaj motornih vozila (A–asfalt; 8–širina kolovoza)
75.	A 6	put sa savremenim kolovozom (A–asfalt; B–beton; K–kocka; P–penetracija asfaltom; 6–širina kolovoza)
76.	M 4	put sa kolovozom od makadama (M–makadam; 4–širina kolovoza)
77.		bolji kolski put (krčanik)

4.3. Putevi na TK 50, TK 100 i TK 200, izdanja posle 1980. godine

78.	A 12+12	auto–put (A–asfalt; 12–širina jednog kolovoza)
79.	A 12 A 12+12 A 12	auto–put sa razdvojenim kolovozima (strelica pokazuje smer saobraćaja)
80.	A 12	auto–put sa jednim izgrađenim kolovozom (A–asfalt; 12–širina izgrađenog kolovoza)
81.	8 A 7	savremeni put (8–širina planuma; A–asfalt; 7–širina kolovoza)
82.	5 A 4	put sa osavremenjenim kolovozom (5–širina planuma; A–asfalt; 4–širina kolovoza)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
83.	5 M 3.5	put sa kolovozom od tucanika (makadam) (5–širina planuma; M–makadam; 3,5–širina kolovoza)
84.		bolji kolski put (krčanik)

4.4. Putevi u izgradnji, kolski putevi i staze

85.		auto-put u izgradnji
86.		put u izgradnji
87.		napušteni put
88.		običan kolski put
89.		lošiji kolski put
90.		konjska staza
91.		pešačka staza
92.		pešačka staza–mestimično neuočljiva

4.5. Objekti na prugama i putevima

93.	a) b)	železnička stanica: a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
94.	a) b)	most: a) prikazan vanrazmernim znakom b) prikazan u razmeru karte
95.		most na stubovima; vijadukt
96.		most za naizmenični železnički i putni saobraćaj
97.		most za istovremeni železnički i putni saobraćaj
98.		mostovi bliski i paralelni
99.		most na plovnim objektima

Napomena:

Na TK 25, uz znake od 94 do 99, primenjene su skraćenice za materijal konstrukcije mosta: B-beton, C-cigla, D-drvo, G-gvožđe, K-kamen; a za mostove na putevima i oznake: 30/8-nosivost u tonama / širina kolovoza na mostu.

100.		uzani most za pešake i stoku; viseći most
101.		brvno
102.		propust na železničkoj pruzi ili putu
103.	a) b)	tunel: a) prikazan vanrazmernim znakom b) prikazan u razmeru karte
104.	a) b)	galerija: a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
105.		proširenje na putu
106.		suženje na putu
107.		serpentina (tačkice označavaju krivinu koju duža vozila ne mogu savladati odjednom; crtice označavaju uspon veći od 10%)
108.	5	zaštitni zid (brojka označava visinu zida u m)
109.	4	potporni zid (brojka označava visinu zida u m)
110.	a) 5 b) 2	nasip: a) veći (brojka označava visinu nasipa u m) b) manji (brojka označava visinu nasipa u m)
111.	4	strmi odsek (brojka označava dubinu odseka u m)
112.	5 5 5	pruga ili put na nasipu (brojka označava visinu nasipa u m)
113.	5 5	pruga ili put u useku (brojka označava dubinu useka u m)
114.		ukrštanje puteva i pruge u nivou (primer)
115.	a) b)	ukrštanje puteva i pruge van nivoa (primer): a) nadvožnjak (objekat iznad nivoa zemljišta) b) podvožnjak (objekat u nivou zemljišta)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
116.		prolaz puteva kroz naselje (primeri)

4.6. Objekti vazdušnog saobraćaja

117.	a) b) c)	aerodrom: a) prikazan simboličnim znakom b) prikazan znakom poletno-sletne staze i simboličnim znakom c) prikazan u razmeru karte
118.		vazduhoplovni svetionik

5. Znaci za prikaz reljefa zemljišta

5.1. Izohipse i kote

119.		osnovna izohipsa	ekvidistancija: 10 m na TK 25 20 m na TK 50 20 m na TK 100 100 m na TK 200

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
120.	200	glavna izohipsa (brojka označava nadmorsku visinu)
121.	a) b)	pomoćna izohipsa a) na polovini ekvidistancije b) na četvrtini ekvidistancije
122.	•211	kota tačke na zemljištu (brojka označava nadmorsku visinu tačke)
123.	)(221	kota prevoja ili sedla (brojka označava nadmorsku visinu tačke)
124.	216 260 104	kota objekta (brojka označava nadmorsku visinu podnožja kotiranog objekta)

Napomena:
Nadmorske visine dominantnih vrhova date su nešto većim (uočljivijim) brojkama.

5.2. Detalji u reljefu zemljišta

125.		pregib zemljišta, uočljivo blag, koji se ne može prikazati izohipsama usvojene ekvidistancije
126.		udolje sa uočljivim pregibima, koje se ne može prikazati izohipsama usvojene ekvidistancije
127		padnice na izohipsi (označavaju smer nagiba reljefa zemljišta)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
128.	a) b)	vrtača: a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte
129.		vrtača, u ravničastom terenu, koja se ne može prikazati izohipsama usvojene ekvidistancije
130.		humka, u ravničastom terenu, koja se ne može prikazati izohipsama usvojene ekvidistancije
131.		prirodni odsek
132.		udubljenje, u ravničastom terenu, sa usečenim stranama
133.		škrape, mrežaste
134.		škrape, rebraste

Napomena:
Zatvorena kraška udubljenja prikazana su, na TK 50 i TK 100, još i svetlim tonom sive boje.

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
135.	b) 5 a) 7 3	jaruga; vododerina: a) veća b) manja (brojevi označavaju dubinu u m)
136.	a) b) c)	stenoviti slojevi: a) horizontalni b) kosi c) vertikalni
137.		osip, šljunkoviti ili zemljani, sa točilom
138.		stenoviti odsek

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
139.		stenoviti greben
140.		stene; plazine; lednici
141		usamljena stena prikazana vanrazmernim znakom

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
142.		prevoj
143.	a) b)	pećina: a) sa vodom b) bez vode
144.		jama; bezdan
145.		suvi rov
146.	a) b) c) 3 5 10 8	površinski kop: a) zasek b) otkop c) iskop (brojke označavaju dubinu u m)
147.	a) b)	deponija otpadnog materijala: a) prikazana vanrazmernim znakom b) prikazana u razmeru karte
148.		gomila kamenja; kamena humka
149.		terasa u kraškim i jako erozivnim predelima

6. Znaci za vode kopna i hidrotehničke objekte

6.1. Vodotoci i stajaće vode

150.		reka širine preko: 10 m (na TK 25) 25 m (na TK 50) 50 m (na TK 100) 100 m (na TK 200) (obalne linije prikazane su u razmeru karte)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
151.		reka širine: od 5 do 10 m (na TK 25) od 10 do 25 m (na TK 50) od 20 do 50 m (na TK 100) od 40 do 100 m (na TK 200) (obalne linije prikazane su na konstantnom rastojanju kao vanrazmerni znak)
152.		reka širine do: 5 m (na TK 25) 10 m (na TK 50) 20 m (na TK 100) 40 m (na TK 200)
153.		kanal širine preko: 10 m (na TK 25) 25 m (na TK 50) 50 m (na TK 100) 100 m (na TK 200) (obalne linije prikazane su u razmeru karte)
154.		kanal širine: od 5 do 10 m (na TK 25) od 10 do 25 m (na TK 50) od 20 do 50 m (na TK 100) od 40 do 100 m (na TK 200) (obalne linije prikazane su na konstantnom rastojanju kao vanrazmerni znak)
155.		kanal širine do: 5 m (na TK 25) 10 m (na TK 50) 20 m (na TK 100) 40 m (na TK 200)
156.		reka ili kanal, povremeno bez vode, širine preko: 5 m (na TK 25) 10 m (na TK 50) 20 m (na TK 100) 40 m (na TK 200)
157.		reka, potok, kanal ili jaz, povremeno bez vode, širine do: 5 m (na TK 25) 10 m (na TK 50) 20 m (na TK 100) 40 m (na TK 200)

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
158.		ponornica
159.	3	kanal u useku (brojka označava dubinu useka u m)
160.	3	kanal sa betoniranim usekom ili zaštitom od betonskih ili kamenih ploča (brojka označava dubinu useka u m)
161.		kanal podzemnog sistema za navodnjavanje
162.		kanal betonski, na zemljištu ili na nosačima do 1,5 m visine
163.		akvadukt
164.	4 6 4	kanal sa većim nasipima (brojke označavaju: 6–dubina useka od vrha nasipa do dna kanala; 4–visina nasipa u m)
165.	2 3 2	kanal sa manjim nasipima (brojke označavaju: 3–dubina useka od vrha nasipa do dna kanala; 2–visina nasipa u m)
166.	2	kanal ili jaz na nasipu (brojka označava visinu nasipa u m)
167.		sifon; prolaz kanala i drugih vodotoka ispod puta, pruge i drugih objekata
168.	a) b)	jezero, bara ili lokva: a) manje površine b) veće površine

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
169.		ribnjak sa nasipima i ustavom

6.2. Obale vodotoka i stajaćih voda

170.	a) b)	obala: a) određena b) neodređena
171.		obala peskovita
172.		obala stenovita
173.	a) b)	obala vertikalno usečena: a) uz sam tok b) udaljena od toka
174.		potkapina
175.	a) b)	obala osigurana: a) kamenom ili betonom b) drvetom
176.		kej
177.	6	strme obale potoka u brdovitom ili planinskom zemljištu (brojka označava dubinu obale u m)
178.	5	strme obale potoka u ravničastom zemljištu (brojka označava dubinu obale u m)

6.3. Objekti i detalji na vodotocima

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
179.		pristanište sa mostom za pristajanje brodova
180.		skela motorna (trajekt) sa mostom za pristajanje
181.		skela za prevoz vozila
182.		skela za prevoz stoke i ljudi
183.		skela za prevoz ljudi
184.	1/K	gaz (brojka označava dubinu gaza u m, a slova vrstu dna: K–kamenito, P–peskovito, B–blatnjavo)
185.		brana betonska ili kamena, u razmeru karte
186.		brana betonska ili kamena sa prelazom za vozila, u razmeru karte
187.		brana zemljana, u razmeru karte
188.		brana zemljana sa prelazom za vozila, u razmeru karte
189.		brana prikazana vanrazmernim znakom

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
190.		brana od naslaganog ili nabacanog kamenja, pruća ili drveća
191.	a) b)	ustava: a) drvena b) betonska, kamena ili metalna
192.	a) b)	vodopad: a) na većoj reci b) na manjoj reci
193.	a) b)	kaskada: a) na reci čiji je tok prikazan sa dve linije b) na reci ili potoku čiji je tok prikazan sa jednom linijom
194.		plovnost za veće brodove
195.	a) b)	plovnost za manje brodove: a) u oba smera b) samo u jednom smeru
196.		plovnost za splavove
197.		ledobran kod mosta
198.	a) b)	odbijač vode: a) betonski ili kameni b) drveni
199.		vodenica
200.		vodenica na čamcima

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
201.	247	kilometarska oznaka na obali reke (brojka označava broj kilometarske oznake)
202.		ostrvo
203.		sprud
204.		smer toka

6.4. Objekti za vodu

205.		izvor veće izdašnosti
206.		izvor manje izdašnosti
207.		česma veće izdašnosti
208.		česma manje izdašnosti
209.		bunar
210.		bunar sa đermom
211.		bunar arteški
212.		cisterna u kojoj stalno ima vode

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
213.		cisterna u kojoj povremeno ima vode
214.		rezervoar vode u vidu kule
215.		bazen za vodu
216.		crpka za vodu
217.		dolap
218.		vodovod
219.		rezervoar vodovoda
220.		tunel za vodu; pokriveni kanal
221.		cev za vodu, nadzemna

7. Znaci za pomorski i podmorski sadržaj

7.1. Vrste obale i priobalnog dna

222.	a) b)	obalna linija mora: a) određena b) neodređena
223.		obala peskovita
224.		obala kamenita ili šljunkovita

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
225.		obala grebenasta
226.		obala strma
227.		obala klisurasta
228.		obala nepodesna za pristajanje, koso građena
229.		dno suvo za vreme oseke, muljevito
230.		dno suvo za vreme oseke, peskovito
231.		dno suvo za vreme oseke, šljunkovito
232.		dno suvo za vreme oseke, kamenito

7.2. Dubine i izobate

233.	3 11	dubine mora (brojke označavaju dubinu mora u odnosu na hidrografsku nulu)
234.		izobata za dubine 2 m
235.		izobata za dubine 5 m
236.		izobata za dubine 10 m
237.		izobata za dubine 20 m

Red br.	Znak	Objašnjenje znaka
238.		izobata za dubine 50 m
239.		izobata za dubine 100 m

7.3. Opasnosti za plovidbu

240.	a) b)	hrid: a) prikazan vanrazmernim znakom b) prikazan u razmeru karte
241.		greben u nivou hidrografske nule
242.		greben koji se za vreme oseke pojavljuje iz mora
243.		greben stalno uronjen manje od 2 m ispod hidrografske nule
244.	4	greben stalno uronjen više od 2 m ispod hidrografske nule (brojka označava dubinu do grebena u m)
245.		granica podvodnih opasnosti
246.		podrtina delimično iznad mora
247.		podrtina pod morem, opasna
248.	5 Wk	podrtina iznad koje je dubina poznata (brojka označava dubinu do podrtine, a Wk je oznaka za podrtinu – Wreck)

7.4. Ostali pomorski i priobalni sadržaj

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
249.		pristanište; pristan
250.		lukobran
251.	a) b) c) d) e)	gat: a) čvrsto građen b) od naslaganog kamenja c) od nabacanog kamenja d) drveni e) prikazan vanrazmernim znakom
252.	b) a)	bitva: a) u vodi b) na kopnu
253.		svetionik; svetlo
254.		hidrant
255.		oznake, zidane
256.		oznake usađene
257.		stup; kolac; motka; letva
258.		plutače, označne
259.		plutače za vez
260.		plutače, svetleće
261.		sidrište za velike brodove

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
		sidrište za male brodove
263.		sidrenje zabranjeno
264.		kablovska kućica
265.	TT el	podvodni kabel (TT–telegrafsko–telefonski; el –električni)
266.		vlaka (navoz) na tračnice
267.		trajekt za železnička vozila sa mostom za pristajanje
268.		trajekt za motorna vozila sa mostom za pristajanje
269.		dok, suvi
270.	a) b)	most okretni: a) prikazan vanrazmernim znakom b) prikazan u razmeru karte
271.		granica zabranjenog područja, odnosno granica plovidbe
		kanal bagerovani; put plovidbeni
273.		solana

8. Znaci za rastinje i vrste tla

8.1. Rastinje

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
274.	a) 20/0.3 SG b) a) 20/0.3 SG b)	šuma: a) određena granica b) neodređena granica -lisnata, -igličasta, -mešovita (samo na TK25: G-gusta, R-retka, SG-srednje gusta šuma, Š-šikara, 20/0,3-srednja visina drveća/srednja debljina stabla)
275.		šuma sa prosekama
276.		pošumljene površine pod mladim sadnica-ma do 1,5 m visine
277.		plantaža topola

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
278.	2 2	teško prohodno bodljikavo žbunje; makija; prnar (podatak o srednjoj visini žbunja samo na TK 25)
279.		šuma prikazana vanrazmernim znakom
280.		uzani šumski zaštitni pojas
281.	a) 2 b) a) 2 b)	žbunje gusto: a) određena granica b) neodređena granica (brojka označava srednju visinu žbunja u m)
282.	a) b) a) b)	žbunje različite gustine: a) sa određenom granicom b) bez određene granice
283.		park

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
284.		voćnjak
285.		vinograd
286.		vinograd sa ogradama od naslaganog kamenja i terasama (primorski tip)
287.		vinograd plantažni
288.		hmeljište
289.		pirinčano polje
290.		livada, pašnajak, utrina
291.		drvo

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
292.	a) b)	drvo usamljeno i uočljivo: a) lisnato b) igličasto
293.		drveće, grupa
294.		drveće, red
295.	a) b)	drveće pored puta: a) pojedinačno b) drvored

8.2. Izmene znakova za rastinje na TK 50, TK 100 i TK 200, izdanja posle 1980. godine.

296.		šuma
297.		šuma sa prosekama
298.		teško prohodno bodljikavo žbunje; makija; prnar
299.		rasadnik; mlade sadnice

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
300.	a) b)	žbunje: a) gusto b) različite gustine (gustina znakova prilagođena je gustini žbunja u prirodi)

8.3. Vrste tla

301.	a) b)	tlo, močvarno prohodno a) bez ševara b) sa ševarom (ocena prohodnosti odnosi se na kretanje pešaka)
302.	a) b)	tlo, močvarno teško prohodno a) bez ševara b) sa ševarom
303.	a) b)	tlo, močvarno neprohodno a) bez ševara b) sa ševarom
304.		tlo, periodično plavljeno
305.		tlo, kamenito

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
306.		tresetište

9. Znaci za granice, granične objekte i ograde

9.1. Granice i granični objekti

307.		granica državna
308.		karaula granična
309.		stub granični
310.		tabla granična
311.		granična oznaka u vidu krsta na steni ili na ploči

9.2. Ograde

312.		ograda zidana ili od naslaganog kamenja
313.		ograda žičana
314.		plot; vrljika; daščana ograda; jasno uočljiva granica na ivicama naselja i drugih objekata
315.		ograda živa; živica

10. Znaci za geodetske tačke

10.1. Trigonometrijske i nivelmanske tačke

Red. br.	Znak	Objašnjenje znaka
316.	△769 △1049	trigonometrijska tačka (brojka označava nadmorsku visinu. Na dominantnim vrhovima date su nešto veće brojke)
317.	▫ 692.5	nivelmanska tačka; reper (broj označava nadmorsku visinu repera)

10.2. Objekti kao trigonometrijske tačke

318.	793	crkva kao trigonometrijska tačka
319.	712	džamija kao trigonometrijska tačka
320.	692	sinagoga kao trigonometrijska tačka
321.	801	manastir kao trigonometrijska tačka
322.	1192 991	telekomunikacioni stubovi kao trigonometrijske tačke
323.	662	meteorološka stanica kao trigonometrijska tačka
324.	1040	granični stub kao trigonometrijska tačka
325.	779	spomenik kao trigonometrijska tačka
326.	319	fabrički dimnjak kao trigonometrijska tačka
327.	671	kilometarska oznaka-tabla na obali reke kao trigonometrijska tačka

II – VRSTE I VELIČINE SLOVA ZA NAZIVE

1. Opšte o geografskim nazivima i njihovom ispisivanju na kartama

Geografski nazivi su vlastiti nazivi (imena) geografskih objekata na površini Zemlje. Služe za prepoznavanje tih objekata i za geografsku orijentaciju na zemljištu, odnosno geografskoj karti. Na topografskim kartama nazivima se opisuju naselja (gradovi, sela, zaseoci, usamljena domaćinstva i pojedinačni izgrađeni objekti), vode kopna i mora (reke, kanali, jezera, potoci, izvori, bunari, česme, morski zalivi i uvale), zemljišni oblici (planine, doline, jaruge, vrhovi, klisure, pećine, jame i sl.), oblasti, polja, predeli, ostrva, hridi i drugi geografski objekti.

Na topografskim kartama, izdanja Vojnogeografskog instituta, geografski nazivi su ispisani prema narodnim, a ne književnim oblicima, i na jeziku i pravopisu jezičkog područja naroda kome nazvani objekti teritorijalno pripadaju, koristeći latinično pismo. Ukoliko jedan geografski objekat ima više naziva, u istom ili različitim jezicima, na karti je, po pravilu, ispisan samo jedan naziv, i to onaj koji se najčešće koristi u govoru mesnog stanovništva, izuzev kod objekata sa dvojezičnim nazivima.

Geografski nazivi na stranim teritorijama se, po pravilu, preuzimaju u izvornim oblicima. U tom slučaju se ispisuju po pravilima praktične transkripcije, tj. prema njihovom izgovoru. Ukoliko za geografski objekat postoji odomaćeni naziv, on se ispisuje bilo sam, bilo u zagradi iza njegovog izgovornog oblika. Na područjima Italije, Austrije i Grčke, na kojima žive pripadnici naših naroda, koristi se načelo dvojezičnog ispisivanja naziva.

Radi lakšeg određivanja vrste objekata koji se nazivima opisuju, kao i njihovih dimenzija, nazivi se na karti međusobno razlikuju prema vrstama i veličinama slova i njihovoj boji. Pri tome su nazivi većih geografskih objekata ispisani većim slovima, i obrnuto. Svi nazivi za vode kopna i mora štampani su u plavoj boji.

U načelu, nazivi su na topografskim kartama ispisani zbijeno i paralelno sa severnom, odnosno južnom stranom okvira lista, dok su u nekim slučajevima ispisani povijeno ili razvučeno (špacionirano), prilagođavajući se prostiranju objekata koje opisuju.

2. Nazivi naselja i pojedinačnih objekata

2.1. Nazivi na TK 25

Naselje	Veličina naselja prema broju stanovnika	Vrsta i veličina slova za naziv-primer
Grad	Preko 25 000 stanovnika	SKOPJE
	Od 10 000 do 25 000 stanovnika	PETROVAC
	Do 10 000 stanovnika	BAJINA BAŠTA
Selo	Preko 2 000 stanovnika	Lepoglava
	Od 1 000 do 2 000 stanovnika	Ratkovec
	Od 100 do 1 000 stanovnika	Kostrčani
Malo selo, zaselak	Do 100 stanovnika	Rosići
Pojedinačni objekti	–	Partizanska bolnica Meteorološka stanica

2.2. Nazivi na TK 50

Naselje	Veličina naselja prema broju stanovnika	Vrsta i veličina slova za naziv-primer
Grad	Preko 100 000 stanovnika	SKOPJE
	Od 50 000 do 100 000 stanovnika	OSIJEK
	Od 10 000 do 50 000 stanovnika	TUZLA
	Do 10 000 stanovnika	CRIKVENICA
Selo	Preko 2 000 stanovnika	Lekneno
	Od 1 000 do 2 000 stanovnika	Muričevec
	Do 1 000 stanovnika	Baška Draga
Malo selo, zaselak	–	Pavlovići
Pojedinačni objekti	–	Pivski manastir

2.3. Nazivi na TK 100

Naselje	Veličina naselja prema broju stanovnika	Vrsta i veličina slova za naziv – primer
Grad	Preko 100 000 stanovnika	SKOPJE
	Od 50 000 do 100 000 stanovnika	OSIJEK
	Od 20 000 do 50 000 stanovnika	TUZLA
	Do 20 000 stanovnika	KOSTANJEVICA
Selo	Preko 2 000 stanovnika	Moste
	Od 1 000 do 2 000 stanovnika	Platani
	Do 1 000 stanovnika	Drenjak
Malo selo, zaselak	–	*Mujića Rečine*
Pojedinačni objekti	–	*Ž. st. Tošo Arsov*

2.4. Nazivi na TK 200

Naselje	Veličina naselja prema broju stanovnika	Vrsta i veličina slova za naziv-primer
Grad	Preko 100 000 stanovnika	**SKOPJE**
	Od 50 000 do 100 000 stanovnika	**OSIJEK**
	Od 10 000 do 50 000 stanovnika	**VARAŽDIN**
	Do 10 000 stanovnika	**KOTOR**
Selo	Preko 2 000 stanovnika	**Begaljica**
	Od 500 do 2 000 stanovnika	Prača
	Do 500 stanovnika	Kozlovac
Malo selo, zaselak	–	Bresje
Pojedinačni objekti	–	Sanatorijum

3. Nazivi za vode kopna i mora

Vode	Vrsta i veličina slova za naziv-primer	
More	*JADRANSKO MORE*	
Reka na udaljenosti od izvora preko 500 km i veći morski zaliv	*DUNAV*	*RIJEČKI ZALIV*
Reka na udaljenosti od izvora 300 do 500 km, morski kanal ili zaliv	*DRINA*	*PAŠKI ZALIV*
Reka na udaljenosti od izvora 100 do 300 km i jezero	*UNA*	*CRNO JEZERO*
Reka na udaljenosti od izvora 50 do 100 km i manji morski zaliv	*TARA*	*ZALIV RAŠA*
Reka na udaljenosti od izvora do 50 km, veća močvara ili kanal	*Sava Dolinka*	*DUGI KANAL*
Potok i reka u izvorišnom delu, manji kanal i manja morska uvala	*Spreča*	*MALI KANAL* *U. Podbare*
Izvor, bunar, česma, sušica	*Vrelo Bosne*	*Jankov izvor*

4. Nazivi zemljišnih oblika

Zemljišni oblik	Vrsta i veličina slova za naziv–primer
Planinski venac, planina, prevoj, dolina, klisura, jaruga, greben, kosa i vrh	*Dinara*
	Prokletije
	Bjelašnica
	Pohorje
	Planinica
	Mala Kapela
	Bijelo brdo
Vrh, sedlo, stena, pećina i jama	*Golema greda*
	Gola greda

5. Nazivi oblasti, polja i predela

Područje	Vrsta i veličina slova za naziv–primer	
Pokrajina, oblast i polje	Zagorje	BANAT
	Moslavina	DOBRIČ
	Semberija	Drenica
	Pešter	Perućica
Predeo i potes	Konavli	Bukovica
	Hrastovac	Takovo
	Hrasno	Somovac
	Krčevine	Mokra livada

6. Nazivi ostrva, hridi i grebena

Geografski objekti voda	Vrste i veličine slova za naziv–primer	
Veće ostrvo	KRK	BRAČ
	O. CRES	
Ostrvo	O. MLJET	LOŠINJ
	O. PALAGRUŽA	LASTOVO
Malo ostrvo, hrid, greben i morski plićak	O. MOLAT	O. ŽAKAN
	Hr. GALIJA	Plič. VILA

III – SKRAĆENICE NA TOPOGRAFSKIM KARTAMA

1. Skraćenice i njihova primena na kartama

Na topografskim i drugim kartama praktikuje se skraćivanje često ponavljanih reči u nazivima i natpisima, i to zbog toga:

– da se što bolje ekonomiše prostorom i izbegne nepotrebno pokrivanje znatnog i važnog dela topografskog sadržaja, i

– da se sa manjim brojem slova, u nazivima i natpisima, pruži što veći i raznovrsniji broj informacija korisnicima.

Na kartama su korišćene samo one skraćenice koje su određene u priručniku „Topografski znaci". On sadrži skraćenice naših reči i reči iz jezika susednih zemalja: italijanskih, nemačkih, mađarskih, rumunskih, bugarskih, grčkih i albanskih.

Skraćenice naših reči prate puni tekstovi skraćenih reči, dok su kod skraćenica stranih reči, osim njihovog prevodnog značenja, dati i njihovi izgovorni oblici u srpskohrvatskoj fonetici i izvorni oblici njihovog pisanja. To pruža dodatnu mogućnost korišćenja topografskih karata izdanja dotičnih zemalja.

Skraćivanje naših reči izvršeno je, u načelu, prema pravopisnim pravilima srpskohrvatskog jezika, ali su neke, kao tradicionalne, zadržane iako odstupaju od navedenih normi.

Na stranim teritorijama, gde su, inače, korišćene skraćenice odnosnih jezika, za neke samostalne objekte (ž. st. – železnička stanica, tv. – tvornica, š. k. – šumareva kuća) korišćene su i naše skraćenice.

2. Skraćenice za reči naroda Jugoslavije

b.	bara
bač.	bački-a-o
ban.	banatski-a-o
b. č.	bencinska črpalka
bg	br(ij)eg
bl.	bolnica
bos.	bosanski-a-o
br.	brdo
b. st.	benzinska stanica
car.	carin(arnic)a
cg.	ciglana
cr.	crn-i-a-o
crg.	crnogorski-a-o
crp. st.	crpna stanica
crv.	crven-i-a-o
č.	čuka
č. p.	črpalna postaja
čs.	česma, češma
d.	donji-a-e, dolni-a-o, dolnji-a-e
DK	drvni kombinat
dln.	dolenji-a-e
dol.	dolina
ek.	ekonomija
ez.	ezero
fbr.	fabrika
g.	gornji-a-e, gorni-a-o
GG	gozdno gospodarstvo
g. k.	gozdarska koča
gl.	glava
glav.	glavica
gm.	gomila
gol.	golem-i-a-o
gr.	greben
grd.	gradina
grn.	gorenji-a-e
hcg.	hercegovački-a-o
HE	hidroelektra(r)na
hmk.	humka
hr.	hrid
hrv.	hrvatski-a-o
ht.	hotel
ind.	industrija, industrijski-a-o
ist.	istočni-a-o
izv.	izvor, izvir
j.	jama
jez.	jezero
juž.	južni-a-o
k.	kosa
kar.	karaula, karavla
KK	kmetijski kombinat
kl.	klisura
klb.	koliba
kld.	kladenac, kladenec
kmn	kamen
knl	kanal
kos.	kosovski-a-o
koš.	košara
KZ	kmetijska zadruga
l.	luka
LK	lesni kombinat, lesno podjetje
l. k.	lovačka kuća, lovska koča, lovdžiska kukja
m.	mal-i-a-o
mah.	ma(ha)la, maala
mak.	makedonski-a-o
man.	manastir
mjr	majur
ml.	mlin
mt.	motel
n.	nov-i-a-o
NE	nuklearna elektra(r)na
o.	ostrvo, otok
od.	odaja
op.	opekarna

p.	potok
peć.	pećina
PK	poljoprivredni kombinat
pl.	planina
pl. d.	planin(ar)ski dom
plič.	plićina (na moru)
plš.	planšarija
pol.	poluostrvo, poluotok
pr.	pr(ij)evoj
pst.	pustara
r.	r(ij)eka
sam.	samostan
SD	servisna delavnica
sd.	sedlo
sev.	s(j)everni-a-o
sil.	silos
slav.	slavonski-a-o
slov.	slovenski-a-o
slš, slši	salaš, salaši
snt.	sanatorij(um)
sp.	spodnji-a-e
SR	servisna radionica, servisna rabotilnica
sr.	sredn(j)i-a-e
srem.	sremski-a-o
srp.	srpski-a-o
st.	star-i-a-o
std.	stadion
stn.	st(ij)ena
str.	strana
strug.	strugar(nic)a, pilana
sv.	sveti-a-o
ŠG	šumsko gazdinstvo
šk.	š(k)ola
š. k.	šumareva kuća, lugarnica
šp.	špilja
ŠS	šumsko stopanstvo

št	šent
TE	termoelektra(r)na
TK	tekstilni kombinat
tur.	turski-a-o
tv.	tvornica, tovarna
u.	uvala
v.	veliki-a-o
vdn.	vodenica
vgd	vinograd
vis.	visok-i-a-o
z.	zaliv
zap.	zapadni-a-o
ZD	zadružni dom
zg.	zgornji-a-e
ZS	zemjodelsko stopanstvo
ZZ	zemljoradnička zadruga, zemljodelska zadruga
žg.	žaga
ž. p.	železniška postaja
ž. st.	žel(j)eznička stanica

Skraćenice za vrstu morskog dna

k	kamen
kor	koral(j)
m	mulj
p	p(ij)esak
š	šljunak
šk	školjke
t	trava

3. Skraćenice italijanskih reči

Skra-ćenica	Izgovorni oblik	Izvorni oblik	Prevod
Bsk.	Bosko	Bosco	šuma
Č.	Čima	Cima	vrh
d. Sp.	di Sopra	di Sopra	gornji
d. St.	di Soto	di Sotto	
F.	Fjume	Fiume	reka
Ftn.	Fontana	Fontana	česma, vodoskok
Gr.	Grande	Grande	veliki
I.	Izola	Isola	ostrvo
Inf.	Inferiore	Inferiore	donji
K.	Kapo	Capo	glava, rt
Kap.	Kapana	Capanna	koliba
Kl.	Kole	Colle	brežuljak, humka
Kn.	Kanale	Canale	kanal, prokop
Kor.	Korno	Corno	vrh, rog
L.	Lago	Lago	jezero
Lag.	Laguna	Laguna	laguna
Mađ.	Mađore	Maggiore	veliki
Min.	Minore	Minore	mali
Mlg.	Malga	Malga	planinsko sklonište
Mt.	Monte	Monte	planina, brdo
Mc.	Meco	Mezzo	srednji
N.	N(u)ovo	N(u)ovo	novi
P.	Paso	Passo	prevoj, prelaz
Pik.	Pikolo	Piccolo	mali
Pt.	Punta	Punta	rt, vrh, šiljak
R.	Ri(v)o	Ri(v)o	potok
S.	Selva	Selva	šuma
Sn	San	San	sveti
Sup.	Superiore	Superiore	gornji
Vl.	Vale, Valone	Valle, Vallone	dolina, zaliv

4. Skraćenice nemačkih reči

Skra-ćenica	Izgovorni oblik	Izvorni oblik	Prevod
A.	Alm	Alm	planinski pašnjak
Anšt.	Anštalt	Anstalt	zavod
B.	Bah	Bach	potok
Bg	Berg	Berg	brdo
Bgv.	Bergverk	Bergwerk	rudnik
Br.	Brunen	Brunnen	bunar
Fd	Feld	Feld	polje
Fl.	Flus	Fluss	reka
Gb.	Gebirge	Gebirge	planina
Gl.	Glečer	Gletscher	lednik
Gr.	Gros	Gross	veliki
Grb.	Graben	Graben	udolje, jaruga
H.	Hele	Höhle	pećina, jama
Hr.	Horn	Horn	čuka
Ht.	Hite	Hütte	koliba
Htr	Hinter	Hinter	zadnji
I.	Inzel	Insel	ostrvo
Kg.	Kogel	Kogel	vrh, čuka
Kl.	Klajn	Klein	mali
Kn.	Kanal	Kanal	kanal, prokop
Kp.	Kope	Koppe	vrh, ćuvik
Kv.	Kvele	Quelle	izvor
Mit.	Mitel	Mittel	srednji
Ml.	Mile	Mühle	mlin
Nd.	Nider	Nieder	donji
Ob.	Ober	Ober	gornji
Sn.	Sankt	Sankt	sveti
Šp.	Špice	Spitze	vrh, šiljak
Št.	Štajn	Stein	kamen, stena
T.	Tajh	Teich	bara
Unt.	Unter	Unter	donji
Vd	Vald	Wald	šuma
Vhs	Virtshaus	Wirtshaus	mehana, krčma

5. Skraćenice mađarskih reči

Skra-ćenica	Izgovorni oblik	Izvorni oblik	Prevod
Al.	Alšo	alsó	donji
Ar.	Arok	árok	jarak, rov
B.	Berc	bérc	glavica, vrh
Bp.	Borpince	borpincé	vinarski podrum, vinarija
Bš.	Belše	belső	unutrašnji
Č.	Čuč	csúcs	čuka, vrh
Čd.	Čarda	csárda	mehana, krčma
Čtn.	Čatorna	csatorna	kanal, prokop
D.	Domb	domb	brežuljak, breg
E.	Erde	erdő	šuma
F.	Felše	felső	gornji
Fl.	Foljo	folyó	reka
Fš	Foraš	forrás	izvor
H.	Hed	hegy	brdo, planina
Hal.	Halom	halom	humka
Hš.	Hedšeg	hegység	gorje, gora
K.	Kiš	kis	mali
Kh.	Kunjho	kunyhó	koliba
Kp	Kezep	közép	srednji
Kš.	Kilše	külső	spoljni
Mjr	Major	major	salaš, majur
Ml.	Malom	malom	mlin
Mz.	Meze	mező	polje, livada
N.	Nađ	nagy	veliki
P.	Patak	patak	potok
Ps.	Pusta	puszta	pustara
Sig.	Siget	sziget	ostrvo
Sn.	Sent	szent	sveti
T.	Tete	tető	krov, glava
Tp	Telep	telep	naselje, kolonija
Vđ	Velđ	völgy	dolina

6. Skraćenice rumunskih reči

Skra-ćenica	Izgovorni oblik	Izvorni oblik	Prevod
B.	Balta	baltă	bara, močvara, rit
Č.	Čo(a)ka	cio(a)că	čuka, humka
D.	Deal-u-ul	deal-u-ul	brdo, brežuljak
Ftn.	Fantana	fîntîna	bunar, česma
Izv.	Izvor-u-ul	izvor-u-ul	izvor, vrelo
K.	Kamp-u-ul	cîmp-u-ul	polje, ravnica
Kr.	Kraku	cracu	kosa,odvojak
Kul.	Kulme-a	culme-a	brdo, vrh, sleme
L.	Lak-u-ul	lac-u-ul	jezero
M.	Mina	mină	rudnik, majdan
Mg.	Magura	măgură	brežuljak, humka
Mk.	Mik-a	mic-ă	mali-a
Mn.	Manastire-a	mînastire-a	manastir
Mr.	Mare	mare	veliki
Mt.	Munte	munte	planina
Mv.	Movila	movilă	brežuljak, humka
N.	Nou-a	nou-ă	nov-a
O.	Ostrov	ostrov	ostrvo
Og.	Ogaš	ogaș	dolinica, dolac
Pad.	Padure-a	pădure-a	šuma
Par.	Parau-l	pîrîu-l	potok
Ptr.	Pjatra	piatră	kamen, stena
R.	Rau-l	rîu-l	reka
Sf.	Sfant-u-a	sfînt-u-ă	sveti-a
Sl.	Silva	silva	šuma
Sn	San-ta	sîn-ta	sveti-a
T.	Tilva	tilva	breg
V.	Vale-a	vale-a	dolina
Vf.	Vrf-u-ul	vrîf-u-ul	vrh
Vk.	Veki-e-a-ju	vechi-e-a-u	stari-a

7. Skraćenice bugarskih reči

Skraćenica	Izgovorni oblik	Izvorni oblik	Prevod
B.	Bara	бара	bara
Br.	Brdo	бърдо	brdo
Č.	Čuka	чука	čuka
Čfl.	Čiflik	чифлик	čiflik
Čš.	Češma	чешма	česma
D.	Dolen, Dolni-a-o	долен, долни-а-о	donji-a-e
Ez.	Ezero	езеро	jezero
G.	Goren, Gorni-a-o	горен, горни-а-о	gornji-a-e
Gl.	Glava	глава	glava
Gol.	Goljam-a-o	голям-а-о	veliki-a-o
Gr.	Gara	гара	železnička stanica
H.	Hiža	хижа	planinarska kuća-dom
Jaz.	Jazovir	јазовир	veštačko jezero, vodojaža
Kld.	Kladenec	кладенец	izvor, bunar
Km.	Kamk	камък	kamen, stenjak
M.	Mina	мина	rudnik
Mah.	Mahala	махала	mahala, zaselak
Man.	Manastir	манастир	manastir
Mk.	Malk-a-o	малък, малка-о	mali-a-o
Mog.	Mogila	могила	humka
N.	Novi-a-o	нови-а-о	novi-a-o
O.	Ostrov	остров	ostrvo
P.	Prohod	проход	prolaz, tesnac, prevoj
Pl.	Planina	планина	planina
Pš.	Peštera	пещера	pećina, jama
R.	Reka	река	reka
S.	Star-i-a-o	стар-и-а-о	stari-a-o
Spk.	Spirka	спирка	železnička postaja
Sr.	Sredni-a-o	средни-а-о	srednji-a-e
St.	Star	стар	stari
Sv.	Sveti-a-o	свети-а-о	sveti-a-o
V.	Vrh	връх	vrh

8. Skraćenice grčkih reči

Skraćenica	Izgovorni oblik	Izvorni oblik	Prevod
A.	Ano	ανω	gornji
Aj.	Ajos	αγιοζ	sveti
Ak.	Akra	ακρα	rt, vrh
	Akrotirion	ακρωτηριον	
D.	Dioriks	διωρυξ	kanal, prokop
Er.	Eripi	ερειπι	ruševina, (selište, gradište)
Hor.	Horio(n)	χωριο(ν)	selo
K.	Kato	κατω	donji
Klp.	Kolpos	κολπος	zaliv
Klv.	Kalivi	καλυβι	koliba
L., Lj.	Limni, Ljimni	λιμνη	jezero
Met.	Metohi	μετοχι	manastirsko imanje
Mg.	Mega(lo)s	μεγα(λο)ζ	veliki
Mk.	Mikros	μικροζ	mali
N.	Neos	νεος	novi
Ns.	Nisos	νησοζ	ostrvo
Or.	Oros	οροζ	planina
Pal.	Paleos	παλαιοζ	stari
Pr.	Profitis	προφητης	prorok
Pt.	Potamos	ποταμοζ	reka
R.	Rema	ρεμα	reka sa usečenom obalom
Sin.	Sinikizmos	συνοικισμοζ	naselje, predgrađe
Sk.	Skala	σκαλα	pristanište
Stn.	Stenopos	στενωποζ	tesnac, prolaz
Vn.	Vuno	βουνο	planina, brdo, breg
Vr.	Vrisi	βρυση	izvor

9. Skraćenice albanskih reči

Skra-ćenica	Izgovorni oblik	Izvorni oblik	Prevod
Br.	Breg(u)	breg(u)	breg, brežuljak,obala
Ć.	Ćaf (a)	qafë(a)	prevoj, sedlo, prelaz
F.	Fuš(a)	fushë(a)	polje, ravnica
Gp.	Grop(a)	gropë(a)	jama, jaruga
Gr	Gur(i)	gur(i)	kamen, stena
Kat.	Katund(i)	katund(i)	selo
Kn.	Knet(a)	kënetë(a)	bara, močvara
Kd.	Koder, Kodra	kodër, kodra	breg, brdo
Kr.	Krua, Kroj	krua, kroi	izvor
Lj.	Ljićen(i)	liqen(i)	jezero
Ljg.	Ljug(u)	lug(u)	do(l)
	Ljugin(a)	luginë(a)	dolina
Ljm.	Ljum(i)	lumë(i)	reka
M.	Malj(i)	mal(i)	planina, gora
Mj.	Maj(a)	majë(a)	vrh
P.	Prosk(a)	prroskë(a)	potočić
	Prua, Proj	përrua, përroi	potok
Pl.	Pil(i)	pyll(i)	šuma, gora
Pošt.	i Poštem	i poshtëm	donji
	i Pošter	i poshtër	
S.	Suk(a)	sukë(a)	čuka, humka
Sip.	i Siperm	i sipërm	gornji
St.	Stan(i)	stan(i)	koliba, bačilo
Šn	Šen	shën	sveti
Šp.	Š(t)pi(ja)	sh(të)pi(a)	kuća, dom
U.	Ur(a)	urë(a)	most
V.	i Vogelj	i vogël	mali

IV – ABECEDNI REGISTAR

	Redni broj znaka
crkva	7
crkva kao trigonometrijska tačka	318
crkva sa dva ili više tornjeva	8
crpka za vodu	216
česma manje izdašnosti	208
česma veće izdašnosti	207
dalekovod	31
daščana ograda	314
deponija otpadnog materijala	147
dno suvo za vreme oseke, kamenito	232
dno suvo za vreme oseke, muljevito	229
dno suvo za vreme oseke, peskovito	230
dno suvo za vreme oseke, šljunkovito	231
dok, suvi	269
dolap	217
drveće, grupa	293
drveće pored puta	295
drveće, red	294
drvo	291
drvored	295
drvo usamljeno i uočljivo	292
dubine mora	233
džamija	9
džamija kao trigonometrijska tačka	319
fabrička hala	27
fabrički dimnjak kao trigonometrijska tačka	326
fabrika	23
fabrika manja	24
galerija	104
gasovod	35
gat	251
gaz	184
glavna izohipsa	120

	Redni broj znaka
gomila kamenja	148
gradsko naselje	19
granica državna	307
granica podvodnih opasnosti	245
granica zabranjenog područja, odnosno granica plovidbe	271
granična oznaka u vidu krsta na steni ili na ploči	311
granična tabla	310
granični stub	309
granični stub kao trigonometrijska tačka	324
greben koji se za vreme oseke pojavljuje iz mora	242
greben stalno uronjen manje od 2 m ispod hidrografske nule	243
greben stalno uronjen više od 2 m ispod hidrografske nule	244
greben u nivou hidrografske nule	241
groblje hrišćansko	14
groblje islamsko	14
groblje jevrejsko	14
grupa zgrada	21
hangar	27
hidrant	254
hidroelektrana	30
hmeljište	288
hrid	240
humka, u ravničastom terenu, koja se ne može prikazati izohipsama usvojene ekvidistancije	130
iskop	146
izobata za dubine 2 m	234
izobata za dubine 5 m	235
izobata za dubine 10 m	236
izobata za dubine 20 m	237
izobata za dubine 50 m	238

	Redni broj znaka
izobata za dubine 100 m	239
izvor manje izdašnosti	206
izvor veće izdašnosti	205
jama	144
jaruga	135
jasno uočljiva granica na ivicama naselja i drugih objekata	314
jaz	157
jaz na nasipu	166
jezero	168
kablovska kućica	264
kamena humka	148
kamp-kućica	5
kanal bagerovani	272
kanal betonski,na zemljištu ili na nosačima do 1,5 m visine	162
kanal na nasipu	166
kanal podzemnog sistema za navodnjavanje	161
kanal povremeno bez vode širine do 5 m na TK 25	157
kanal povremeno bez vode širine preko 5 m na TK 25	156
kanal sa betoniranim usekom ili zaštitom od betonskih ili kamenih ploča	160
kanal sa manjim nasipima	165
kanal sa većim nasipima	164
kanal širine do 5 m na TK 25	155
kanal širine od 5 do 10 m na TK 25	154
kanal širine preko 10 m na TK 25	153
kanal u useku	159
kapela	12
karaula granična	308
kaskada	193
katun	6
kej	176
kilometarska oznaka na obali reke	201
kilometarska oznaka-tabla na obali reke kao trigonometrijska tačka	327

	Redni broj znaka
kolac	257
koliba	6
konjska staza	90
kota prevoja ili sedla	123
kota objekta	124
kota tačke na zemljištu	122
kozolec	50
krečana	41
kula	44
lednici	140
ledobran kod mosta	197
letva	257
livada	290
lokva	168
lošiji kolski put	89
lukobran	250
majdan	39
makija	278,298
manastir	11
manastir kao trigonometrijska tačka	321
manje razvodno postrojenje dalekovoda	31
markantni stub dalekovoda	31
meteorološka stanica	43
mateorološka stanica kao trigonometrijska tačka	323
mlade sadnice	299
most	94
most na plovnim objektima	99
most na stubovima	95
most okretni	270
mostovi bliski i paralelni	98
most za istovremeni železnički i putni saobraćaj	97
most za naizmenični železnički i putni saobraćaj	96
motka	257

	Redni broj znaka
sinagoga kao trigonometrijska tačka	320
skela motorna (trajekt)	180
skela za prevoz ljudi	183
skela za prevoz stoke i ljudi	182
skela za prevoz vozila	181
skladište	27
smer toka	204
solana	273
soliter	2
specifično fabričko postrojenje	25
spomen-groblje	14
spomenik	46
spomenik kao trigonometrijska tačka	325
spomen-ploča	47
sportsko igralište	16
sprud	203
stadion	16
stene	140
stenoviti greben	139
stenoviti odsek	138
stenoviti slojevi, horizontalni	136
stenoviti slojevi, kosi	136
stenoviti slojevi, vertikalni	136
strme obale potoka u brdovitom ili planinskom zemljištu	177
strme obale potoka u ravničastom zemljištu	178
strmi odsek	111
strugara	40
stub granični	309
stup	257
suvi rov	145
suženje na putu	106
svetionik, svetlo	253
ševar	173

	Redni broj znaka
škrape, mrežaste	133
škrape, rebraste	134
šuma	274,296
šuma prikazana vanrazmernim znakom	279
šuma sa prosekama	275,297
tabla granična	310
telekomunikacioni stubovi kao trigonometrijske tačke	322
terasa u kraškim i jako erozivnim predelima	149
termoelektrana	29
teško prohodno bodljikavo žbunje	278,298
tlo, kamenito	305
tlo, močvarno neprohodno	303
tlo, periodično plavljeno	304
tlo, močvarno prohodno	301
tlo, močvarno teško prohodno	302
točilo	137
trajekt za motorna vozila sa mostom za pristajanje	268
trajekt za železnička vozila sa mostom za pristajanje	267
tramvajska pruga	58
transformator dalekovoda	31
transformator na podzemnom dalekovodu	31
transportna traka za razni materijal	28
tresetište	306
trigonometrijska tačka	316
tunel	103
tunel za vodu	220
turbe	13
tvrđava	17
udolje sa uočljivim pregibima, koje se ne može prikazati izohipsama usvojene ekvidistancije	126
udubljenje, u ravničastom terenu, sa usečenim stranama	132
ukrštanje puteva i pruge u nivou	114
ukrštanje puteva i pruge van nivoa	115
usamljena stena	141